

Sygn. akt: I C 280/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w Jędrzejowie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Katarzyna Wysoczyńska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Dagmara Pałka

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2017 r. w Jędrzejowie na rozprawie

sprawy z powództwa B. C.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

I. zasądza od (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz B. C. kwotę 35.000 zł (trzydzieści pięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 25 maja 2017 roku do dnia zapłaty

II. oddala powództwo w pozostałej części

III. zasądza od (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz B. C. kwotę 1147 zł (jeden tysiąc sto czterdzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu

IV. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jędrzejowie tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od:

1) B. C. kwotę 1374,12 zł (jeden tysiąc trzysta siedemdziesiąt cztery złote 12/100) z zasadzonej na jej rzecz w pkt I wyroku kwoty

2) (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 1897,60 zł (jeden tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt siedem złotych 60/100)

Sygn. akt I C 280/16

UZASADNIENIE

WYROKU Z DNIA 25 maja 2017 ROKU

W dniu 6 października 2016 roku do tut. Sądu wpłynął pozew B. C. przeciwko (...) S.A. o zapłatę kwoty 60.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 lipca 2016 roku oraz zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu swego żądania powódka wskazała, że dochodzona przez nią kwota stanowi zadośćuczynienie za śmierć siostry jaka nastąpiła w dniu 20 lutego 2016 roku, a będąca wynikiem wypadku komunikacyjnego z dnia 24 czerwca 2009 roku. Powódka wskazała, że od dnia wypadku jej siostra M. W. (1) pozostawała w stanie wegetatywnym, wymagała pomocy osób trzecich, w tym jej. Nadto B. C. wskazała, że sprawca wypadku z dnia 24 czerwca 2009 roku został uznany za winnego jego popełnienia na szkodę M. W. (1), a nadto, że był ubezpieczony u strony powodowej. Powódka wskazała, że od strony pozwanej nie otrzymała żadnej kwoty

zadośćuczynienie. B. C. wskazała, że wypadek jej siostry, jej dalsze życie do dnia śmierci wpłynęło na powódkę bardzo źle, była bowiem związana z siostrą i nie mogła pogodzić się z tym, że w wyniku wypadku siostra doznała obrażeń, które wykluczyły ją z życia, a następnie doprowadziły do śmierci.

W odpowiedzi na pozew z dnia 28 listopada 2015 roku strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, wskazując, że powódka nie była dla M. W. (1) osobą najbliższą z którą wiązałyby ją więź warunkującą przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 kc. Nadto strona pozwana wskazała, że żądanie powódki ma zbyt wygórowany charakter (k. 52 - 53).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 6 października 2010 roku sygn. akt IX K 493/09 Sąd Rejonowy w K. uznał B. W. za winnego tego, że w dniu 24 czerwca 2009 roku w K. kierując samochodem marki V. (...) nr rej (...) naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że zbliżając się do oznakowanego przejścia dla pieszych przekroczył dozwoloną prędkość i działając nieumyślnie nie zachował szczególnej ostrożności, nienależycie obserwując drogę w wyniku czego opóźnił manewr hamowania i nie ustępując pierwszeństwa najechał na prawidłowo przechodzącą w końcowej fazie przechodzenia z prawej strony na lewą po wyznaczonym przejściu dla pieszych M. W. (1) w wyniku czego piesza doznała stłuczenia głowy, masywnego obrzęku mózgu z obecnością krwi w komorach bocznych, stłuczenia lewego płuca, złamania I i II kręgu lędźwiowego, złamania kości krzyżowej, złamania kości łonowej lewej, złamania kostki bocznej podudzia lewego, uszkodzenia aparatu więzadłowego stawu kolanowego lewego, które to obrażenia spowodowały u niej ciężki uszczerbek na zdrowiu

w postaci choroby realnie zagrażającej życiu tj. popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 kk.

Dowód: akta sygn. IX K 493/09.

M. W. (1) w dacie wypadku miała (...) lat, była mężatką, miała jedno dziecko i mieszkała w K., pracowała zawodowo.

Powódka natomiast mieszkała z rodziną w W..

Powódka była związana z siostrą M. W. (1), często spędzały czas wolny, planowały wakacje, rozmawiały przez telefon, wspólnie odwiedzały matkę. M. W. (1) była matką chrzestną córki powódki.

W dniu wypadku powódka i M. W. (1) miały się spotkać w G.. W dniu wypadku siostry rozmawiały telefonicznie.

O wypadku siostry powódka dowiedziała się od matki i pojechała z nią do szpitala do K., gdzie dowiedziała się, że stan siostry jest krytyczny.

Po wypadku matka M. W. (1) zdecydowała ostatecznie, że córka zamieszka u niej, albowiem opieka w ośrodku w K., gdzie początkowo umieszczono M. W. (1) nie była dobrze sprawowana i siostra powódki była zaniedbana. Z pomocą powódki matka M. W. przystosowała pokój do pobytu M. W. (1).

Mąż M. W. (1) nie opiekował się żoną, albowiem zajął się małoletnim synem, pomagał jednak finansowo matce żony, a także przyjeżdżał do niej w odwiedziny.

Po wypadku M. W. (1) pozostawała w stanie wegetatywnym, wystąpiła u niej z czasem padaczka pourazowa, niedowład czterokończynowy spastyczny, była ona całkowicie niezdolna do pracy, wymagała pomocy osób trzecich, konieczne było wykonywanie u M. W. (1) biernych ćwiczeń odwracających tendencje do utrwalania się przykurczy. Ćwiczenia te wykonywała zarówno matka M. W., jak i powódka.

Powódka przyjeżdżała przynajmniej raz w tygodniu pomagać matce w opiece nad M. W. (1). W trakcie tych wizyt kąpała siostrę, przebierała ją, mówiła do niej. Powódka

z matką dbały, aby u M. W. (1) nie pojawiły się odleżyny. W okresie świątecznym powódka przyjeżdżała z rodziną do matki i siostry.

W okresie chorób matki, powódka pozostawała w domu H. D. i przejmowała opiekę nad siostrą.

Powódka nie mogła pogodzić się ze stanem zdrowia siostry jaki nastąpił po wypadku, liczyła przez pewien czas, że wróci ona do sprawności.

M. W. (1) zmarła w dniu 20 lutego 2016 roku w Szpitalu w K.. Organizacją pogrzebu zajęła się matka powódki i ona sama. B. C. m.in. wybierała trumnę, ubierała siostrę do pochówku.

Powódka uczestniczyła w pogrzebie siostry, po jej śmierci długo nie mogła się pogodzić z tym, że nie ma już M. W. (1), przez okres około dwóch tygodni płakała, a przez okres około 6 miesięcy nie przyjmowała do wiadomości faktu śmierci siostry. Powódka nie korzystała z pomocy psychologa, zażywała jedynie leki na uspokojenie. Mogła ona liczyć na wsparcie męża i dzieci.

Wypadek, a potem śmierć M. W. (1) był dla powódki szokiem, wiązał się dla niej z nasilonym lękiem, poczuciem krzywdy i bezradności. Powrót do równowagi emocjonalnej po śmierci siostry następował u powódki stopniowo. Aktualnie B. C. nie wymaga terapii psychologicznej.

Powódka ma (...) lata, mieszka w W. z mężem i dwojgiem dzieci. Jest właścicielką nieruchomości położonej w W., aktualnie pracuje jako pomoc kuchenna.

Dowód: oświadczenie majątkowe (k. 5-8), odpis aktu zgonu (k. 14), karty informacyjne leczenia (k. 15, 86), orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (k. 85 i 85v), zeznania świadka Z. R. (k. 175 v – 176 + nagranie rozprawy z dnia 14 lutego 2017 roku), zeznania świadka K. C. (k. 176 – 176 v + nagranie rozprawy z dnia 14 lutego 2017 roku), zeznania powódki (k. 177 – 177v + nagranie rozprawy z dnia 14 lutego 2017 roku), opinia biegłej I. Ś. (k. 185 – 188).

Wezwaniem do zapłaty z dnia 6 kwietnia 2016 roku powódka wezwała (...) S.A. do zapłaty kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia za ból i cierpienie po stracie siostry.

(...) S.A. w dniu 5 lipca 2016 roku przyznało matce M. H. D. kwotę 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci córki, mężowi M. W. (1) kwotę 35.000 zł, a synowi M. W. (1) kwotę 40.000 zł.

W dniu 5 lipca 2016 roku strona pozwana odmówiła powódce wypłaty zadośćuczynienia, wskazując na brak wykazania przesłanek z art. 446§4 kc.

Powódka w dniu 7 lipca 2016 roku złożyła odwołanie od decyzji z dnia 5 lipca 2016 roku, które nie zostało uwzględnione.

Dowód: wezwanie (k. 17 – 18, 74v – 75v), pisma (k. 21, 22 – 23, 24, 77v – 78v).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jest zasadne częściowo.

Ustawą z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz niektórych ustaw (Dz. U. 2008 rok nr 116 poz. 731) do kodeksu cywilnego wprowadzono przepis art. 446 § 4 kc, zgodnie z którym Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Wskazany przepis znajduje zastosowanie jedynie do przypadków, gdy zdarzenie wywołujące szkodę nastąpiło po dniu 3 sierpnia 2008 roku (wyrok SN z dnia 25 maja 2011 roku II CSK 537/10 lex 846563), tak jak miało to miejsce w przypadku wypadku i późniejszej śmierci M. W. (1), która była wynikiem obrażeń powstałych w związku z wypadkiem z dnia 24 czerwca 2009 roku.

Na podstawie wskazanego przepisu kompensowana jest krzywda, a więc szkoda o charakterze niemajątkowym, wywołana naruszeniem dobra osobistego, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach. Wskazany przepis dotyczy roszczeń

o charakterze niemajątkowym, które mają rekompensować krzywdę związaną z bólem związanym z przedwczesną utratą bliskiej osoby, poczuciem osamotnienia, a także pozwolić wrócić do życia codziennego już bez tej osoby, dotyczy zarówno cierpienia psychicznego, jak i fizycznego, zarówno tych aktualnych, jak i tych które mogą nastąpić w przyszłości, stanowi zatem rekompensatę za całą krzywdę związaną ze śmiercią najbliższej osoby.

Przesłanką odpowiedzialności na podstawie wskazanych przepisów jest bezprawność i zawinienie w działaniu sprawcy.

W niniejszej sprawie strona pozwana nie kwestionowała co do zasady swej odpowiedzialności za wypadek i będącej jego skutkiem śmierć M. W. (1), zatem Sąd uznał, że zostały spełnione przesłanki do zasądzenia kwoty zadośćuczynienia.

Na marginesie należy dodać, że strona pozwana po śmierci M. W. (1) wypłaciła jej matce, mężowi oraz synowi stosowne kwoty zadośćuczynienia, przyjmując zatem co do zasady swą odpowiedzialność.

Podstawą odmowy wypłaty stosownej kwoty na rzecz powódki były wątpliwości strony pozwanej co do spełnienia przez powódkę przesłanek z art. 446 § 4 kc, a mianowicie brak więzi powódki ze zmarłą siostrą oraz brak bycia osobą najbliższą dla zmarłej.

W ocenie Sądu stanowisko strony pozwanej nie było zasadne.

O tym kto jest najbliższym członkiem rodziny zmarłego decyduje układ faktyczny stosunków rodzinnych między zmarłym a o tymi osobami (OSNCP 1971 rok nr 3 poz. 56; wyrok SN z dnia 3.06.2011 roku IIICSK 279/10 lex 899254).

Pojęcie osoby najbliższej skazane w art. 446 § 4 kc należy rozumieć szeroko i odnosić je nie tylko do rodziców osoby zmarłej, czy też jej dzieci, ale także objąć nim każdą osobę, którą łączyła szczególnie bliska więź emocjonalna ze zmarłą, niezależnie od stopnia pokrewieństwa (wyrok SN z dnia 27 czerwca 2014 roku C CSK 445/13 legalis 1067200).

W ocenie Sądu powódkę i zmarłą M. W. (2) łączyła silna więź emocjonalna, o czym może świadczyć fakt utrzymywania bliskich kontaktów z siostrą przed wypadkiem, planowanie i spędzanie czasu wolnego, rozmowy telefoniczne, czy wreszcie i to, że B. C. wybrała zmarłą siostrę na matkę chrzestną swej córki.

W ocenie Sądu o bliskości i intensywności więzi łączącej siostry świadczy także zachowanie powódki po wypadku M. W. (1), to że nie zgodziła się na jej pobyt w ośrodku (...), to że poświęcała czas wolny na opiekę nad siostrą, czas który przecież mogła spędzać z mężem i dziećmi. Gdyby powódki i M. W. (1) nie wiązała silna więź, powódka nie podjęłaby tych czynności, godząc się na sprawowanie opieki przez osoby trzecie, co często robią ludzie, mogła w ogóle zaprzestać odwiedzin u siostry i pozostawić opiekę nad nią matce, jak zrobiła to reszta rodziny. Powódka mimo, że widok i stan zdrowia siostry po wypadku był dla niej związany z cierpieniem, bo pamiętała ją jako sprawną, młodą osobę, nie zaprzestała opieki nad siostrą, starając się zapewnić jej godne warunki do życia w lepszych realiach niż jakikolwiek ośrodek opieki byłby w stanie zapewnić.

Dlatego też Sąd uznał powódkę za osobę najbliższą dla zmarłej M. W. (1).

Niewątpliwie do kręgu dóbr osobistych należą więzi rodzinna, pomieć o zmarłej osobie. Nie każda jednak więź rodzinna mieści się w katalogu dóbr osobistych, należy do niego jedynie taka więź, której zerwanie wiąże się z poczuciem krzywdy, bólem i cierpieniem, tylko

w takim wypadku bowiem śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby emocjonalnie związanej ze zmarłym, a co za tym idzie wiąże się z możliwością dochodzenia stosownego zadośćuczynienia; ciężar udowodnienia istnienia więzi rodzinnej podlegającej ochronie spoczywa na osobie domagającej się przyznania zadośćuczynienia (uchwała SN z dnia 13 lipca 2011 roku III CZP 32/11 Lex 950584).

W ocenie Sądu powódka udowodniła, że w wyniku zdarzenia z dnia 24 czerwca 2009 roku i związanej z nim w śmierci siostry, doszło do naruszenia dóbr osobistych powódki w postaci utraty więzi rodzinnej z M. W. (1). Jak już wskazano siostry były silnie związane, co ustalono w oparciu o zeznania powódki, a także świadka K. C..

Po wypadku, a także po śmierci siostry powódka byli w stanie szoku, który trwał przez pewien czas, a co wynika z opinii biegłej psycholog I. Ś..

Do dziś powódka odczuwa brak M. W. (1), lecz dzięki wykształconym mechanizmom radzenia sobie w trudnych sytuacjach, obecności w jej życiu innych członków rodziny, powódka pogodziła się zdaniami Sądu ze śmiercią siostry, choć odczucia związane z jej śmiercią tkwią nadal w powódce, o czym może świadczyć jej zachowanie się w trakcie składania zeznań, gdy nie mogła powstrzymać łez, a także „złość” na siostrę, że umarła i nie pożegnała się z powódką. Okoliczności powyższe wynikają z zeznań B. C., a także opinii psycholog I. Ś..

Okoliczności powyższe należało wziąć przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należnego powódce.

Przepisy nie dają odpowiedzi jakimi przesłankami należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając ustalenie kryteriów Sądowi orzekającemu w konkretnej sprawie, przy uwzględnieniu okoliczności całokształtu danej sprawy.

Zadośćuczynienie pełni formę kompensacyjną, stanowi przybliżony ekwiwalent za doznaną przez pokrzywdzonego szkodę niemajątkową, ma służyć powetowaniu nieprzyjemnych doznań poszkodowanego dzięki satysfakcji płynącej z możliwości dysponowania środkami finansowymi od osoby odpowiedzialnej za krzywdę, przy czym wysokość wskazanego zadośćuczynienia nie może prowadzić do wzbogacenia poszkodowanego, nie może być nadmiernie wygórowane w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc winno być utrzymane w rozsądnych granicach (Komentarz do kodeksu cywilnego pod. R. E. G. Wydawnictwo (...) rok; A. M. „Zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę spowodowaną naruszeniem dobra osobistego. Geneza, charakterystyka i ocena obowiązującej regulacji”

w „Odpowiedzialność Cywilna. Księga pamiątkowa ku czci Profesora A. S.” Z. 2004 rok; wyrok SN z dnia 26.02.1962 roku 4 Cr 902/61 OSNCP 1963 rok poz 105; wyrok SN z dnia 14.02.2008 roku IICSK 536/07 lex 461725; wyrok z dnia 27.02.2004 roku V CK 282/2003 lex 1837777).

Wysokość zadośćuczynienia musi być wyraźna, albowiem pewnych przeżyć psychicznych i cierpienia nie da się odwrócić, nie da się przywrócić stanu poprzedniego, zatem przyznane zadośćuczynienie musi być właściwą kompensatą doznanej krzywdy (wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2016 roku VI CSK 389/15 legalis 1450600).

Jak wskazano wyżej Sąd decydując o wysokości kwoty zadośćuczynienia miał na uwadze intensywność więzi jaka wiązała siostry i przeżyć powódki po wypadku siostry i jej śmierci.

Sąd uznał, przy uwzględnieniu wskazanych wyżej okoliczności, że żądanie powódki w zakresie zasądzenia kwoty 60.000 zł jest nadmiernie wygórowane, w przypadku uwzględnienia powództwa w pełnej wysokości doszłoby do jej wzbogacenia, a zasądzona kwota nie stanowiłyby jedynie rekompensaty związanej z doznanymi przez nią krzywdami, ale stanowiłyby także formę podniesienia stopy życiowej powódki, czego nie może się od strony pozwanej domagać.

W ocenie Sądu powódce należała się kwota 35.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Kwota ta jest adekwatna do naruszonych dóbr osobistych powódki w postaci krzywd związanych ze zerwaniem więzi z siostrą, której nigdy nie zobaczy. Jednocześnie zasądzona kwota uwzględnia poziom zamożności społeczeństwa, jak również samej powódki, która mieszka na terenie, gdzie poziom zamożności nie jest wysoki, a kwota 35.000 zł jest kwotą znaczącą. Powódka nie należy także do osób zamożnych i w ocenie Sądu kwota 35.000 zł uwzględnia wskazane wyżej okoliczności.

Odsetki zasądzono od dnia wydania orzeczenia, albowiem Sąd zasądzając zadośćuczynienie uwzględnił stan istniejący w dacie zamknięcia rozprawy, a zasądzone kwoty stanowią jednorazowe świadczenie.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w pkt I wyroku.

W pkt II oddalono żądanie ponad kwotę zasądzoną w pkt I, a także w zakresie żądania zasądzenia odsetek za okres sprzed daty wyrokowania.

Sąd uznał za wiarygodną opinię biegłej I. Ś., albowiem była jasna, logiczna i odpowiadała na wszystkie zadane przez Sąd pytania. Nadto biegła przedstawiła w jaki sposób doszła do wyników swej opinii, opisała przeprowadzone badania opierając się na swej wiedzy i doświadczeniu życiowym.

Sąd uznał również za wiarygodne zeznania powódki i wszystkich świadków, albowiem nie zostały przedstawione żadne dowody, które pozwoliłyby na podważenie wiarygodności zeznań wskazanych osób.

O kosztach procesu orzeczono w pkt III na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 100 kpc i art. 108 kpc.

Powódka wygrała w 58 % w stosunku do swych żądań i w takim zakresie należy się jej zwrot poniesionych kosztów procesu.

Powódka w niniejszej sprawie poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 7217 zł:

- kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa
- kwota 7200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalona na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Zatem ze wskazanej kwoty należy się powódce kwota 4185 zł.

Strona pozwana wygrała w stosunku do żądania powódki w 42 % i w takim zakresie należy jej się zwrot kosztów procesu, które wyniosły w sprawie kwotę 7344 zł, na którą złożyły się:

- kwota 34 zł tytułem opłat skarbowych od pełnomocnictw
- kwota 7200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalona na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Zatem ze wskazanej kwoty należy się stronie pozwanej kwota 3038 zł.

Po zminusowaniu wskazanych kwot otrzymano ostatecznie kwotę 1147 zł zasądzoną w pkt III wyroku.

W pkt IV orzeczono na podstawie przepisu art. 113 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dz. U. tj. 2010 rok nr 90 poz. 594 z późn. zm).

W niniejszej sprawie powstały nieuiszczone koszty sądowe w kwocie 3271,73 zł, a związane opłatą od pozwu (3000 zł), a także wydatkiem związanym z opinią biegłej w kwocie 271,73 zł.

Zdaniem Sądu powódka winna ponieść ciężar wskazanej kwoty do wysokości 1374,12 zł, czyli 42 % przegranej, a strona pozwana ciężar kwoty w wysokości 1897,60 zł, czyli 58 % przegranej.